

Transportpolitiken i Falun - Teknik eller/och ändrade vanor

Hur människor reser i vardagen kommer att ha stor betydelse för om Falun når sina klimatmål. Partiernas svar visar två tydliga och några otydliga vägar för transportomställningen.

För att få en tydligare bild av partiernas ambitioner och inställning ställde vi bland annat två frågor om transportsektorns stora klimatpåverkan, något som i högsta grad angår Falun: *Vilka åtgärder ska prioriteras för att minska transporternas klimatpåverkan, samt hur Falu kommuns cykelplan ska bli verklighet?*

Miljöpartiet och Vänsterpartiet utgår från att klimatmålen kräver färre bilresor och fler resor med kollektivtrafik, cykel och gång. Miljöpartiet kombinerar satsningar på kollektivtrafik, gång- och cykeltrafik samt samhällsplanering för att minska transportbehovet. Partiet vill bland annat sänka kostnaden för kollektivtrafiken genom ett nationellt Sverigekort och visar samtidigt god kunskap om nuläge, kostnader och återstående åtgärder i kommunens cykelplan. Vänsterpartiet fokuserar på billigare och bättre kollektivtrafik, med en långsiktig ambition om avgiftsfri trafik, kompletterat med satsningar på cykel och pendlarparkeringar. Däremot är partiet mindre konkret när det gäller genomförandet av cykelplanen. Sammantaget har dessa partier den tydligaste strategin för att minska bilberoendet och därmed också störst potential att uppnå långsiktiga utsläppsminskningar.

Centerpartiet och Kristdemokraterna utmärker sig genom konkreta och realistiska förslag för att öka cyklandet, särskilt för kortare vardagsresor. Centerpartiet vill prioritera sammanhängande cykelstråk, säkra skolvägar och förbättrad uppföljning, medan Kristdemokraterna presenterar den mest detaljerade planen för cykelutbyggnad med finansiering, tidsramar och bedömningar av genomförandegraden. Däremot saknas i stort förslag som stärker kollektivtrafiken eller minskar det övergripande bilberoendet.

Socialdemokraterna och Moderaterna bygger främst sina lösningar på teknikutveckling och effektivisering. Socialdemokraterna lyfter elektrifiering av transporter och kollektivtrafik, utbyggd laddinfrastruktur och krav på förnybara bränslen. Moderaterna betonar effektivare trafikflöden, samordnade transporter och klimatsmartare kommunala fordon. Dessa åtgärder kan minska utsläppen per fordon, men påverkar i begränsad utsträckning trafikens omfattning. När det gäller cykelplanen framstår båda partierna som relativt passiva. Socialdemokraterna vill avvakta den pågående revideringen medan Moderaterna har inga planer på ett snabbare genomförande. Därför bedömer vi att partiernas förslag inte är tillräckliga för att nå klimatmålen så länge trafikvolymerna förblir höga.

Sverigedemokraterna och Liberalerna har inte brytt sig om att svara på enkäten.

Vilka val gör störst skillnad för klimatet?

Vår genomgång visar att de politiska partierna i Falun i stort inser att transportsektorn måste ställas om. Den avgörande skillnaden mellan partierna handlar om ***hur*** omställningen ska gå till.

Personbilstrafiken står för den största delen av transporternas utsläpp. Vår bedömning utgår från att klimatmålen främst kan nås genom att minska bilberoendet. Därför prioriterar vi åtgärder som stärker kollektivtrafiken, gör det enklare att gå och cykla, underlättar kombinationsresor och genom samhällsplanering minskar behovet av transporter. Elektrifiering är viktig, men som ett komplement till dessa åtgärder, inte som en ersättning för dem.

Utifrån detta perspektiv ligger Miljöpartiet och Vänsterpartiet närmast våra bedömningsgrunder genom sitt fokus på minskat bilresande och fler resor med kollektivtrafik, cykel och gång. Centerpartiet och Kristdemokraterna presenterar flera genomarbetade förslag som kan öka cyklandet, men är mindre tydliga när det gäller att minska det totala bilberoendet. Socialdemokraterna och Moderaterna lägger i första hand tyngdpunkten på elektrifiering och effektivisering, vilket kan minska utsläppen från enskilda fordon men i mindre grad påverkar trafikens omfattning.

Två synsätt på omställningen

Sammantaget visar enkätsvaren två huvudsakliga synsätt på transporternas omställning. Den ena linjen betonar förändrade resvanor och minskat bilberoende. Den andra fokuserar mer på tekniska lösningar och effektivisering av dagens transportsystem.

Vi menar att en övergång till elbilar inte ensam räcker för att möta klimatutmaningen, eftersom den riskerar att skapa nya miljö- och resursproblem kopplade till bland annat batteri- och metallproduktion. Dessutom går förnyelsen av fordonsflottan långsamt. Det ska ses i relation till den tid vi har på oss.

För oss är svaret tydligt: en framgångsrik klimatpolitik kräver både tekniska lösningar och ett minskat bilberoende. Av dessa två strategier är det dock minskat bilberoende, i kombination med en starkare kollektivtrafik och bättre möjligheter att gå och cykla, som har störst potential att ge långsiktigt hållbara utsläppsminskningar.